

MODULUL 1

1.1 Rolul comunității și al profesioniștilor în respectarea/realizarea drepturilor și bunăstării copilului și adolescentului

Copil sau adolescent – perspectiva legislativă

“Copilul este persoana care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nu a dobândit capacitatea deplină de exercițiu, în condițiile legii”

Cadrul legislativ de referință

- **Convenția ONU cu privire la drepturile copilului - ratificată la 28 septembrie 1990, prin Legea nr.18/1990**
- **Legea nr. 272 din 2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată**

După o **analiză a nevoilor copilului și practicilor existente** în toate domeniile care se referă la copil s-au conturat 3 trei categorii de nevoi:

- PROTECȚIA copilului
- DEZVOLTAREA copilului
- PARTICIPAREA copilului.

Principii fundamentale :

- **Principiul nediscriminării**
- **Principiul interesului superior al copilului**
- **Dreptul la supraviețuire și dezvoltare**
- **Dreptul copilului de a-și exprima liber opiniile**

În jurul acestor principii s-au stabilit o serie de drepturi care se adresează mai multor domenii de activitate (domenii sectoriale): medical, educațional, social, juridic etc.

Drepturi de protecție

Copiii au dreptul să fie protejați împotriva:

- **lipsirii de elementele constitutive ale identității**
- **pedepselor fizice sau altor tratamente umilitoare ori degradante**
- **oricăror forme de violență, abuz, rele tratamente sau neglijență**

- **folosirii ilicite de stupefiante și substanțe psihotrope**
- **exploatării economice, sexuale și a violenței sexuale**
- **transferului ilicit, răpirii și traficării în orice scop și sub orice formă**

În relația cu părinții:

- de a-și cunoaște părinții și de a fi îngrijiți și educați de aceștia
- de a avea relații personale și contacte directe cu părinții, rudele, persoane față de care copilul a dezvoltat legături de atașament
- de a nu fi separați de părinți
- la protecție alternativă

Drepturi de dezvoltare:

- să crească alături de părinții lor
- de a se bucura de cea mai bună stare de sănătate, de a beneficia de serviciile medicale /de recuperare
- de a beneficia de un nivel de trai care să le permită dezvoltarea
- de a primi o educație care să le permită dezvoltarea
- de a beneficia de asistență socială și de asigurări sociale
- dreptul la odihnă și vacanță

De participare:

- să-și exprime liber opinia asupra oricărei probleme care îi privește.
- protejarea imaginii lor publice și a vieții lor intime, private și familiale.
- să fie ascultați în toate procedurile
- la libertatea de exprimare, de gândire, de conștiință și de religie
- să depună singuri plângeri

Dezvoltarea copilului și adolescentului ca proces – elemente de proces în cadrul dezvoltării

Dezvoltarea copilului și adolescentului ca proces

- Copilul este unic și dezvoltarea sa trebuie abordată integrat, centrându-se pe adecvarea intervențiilor la particularitățile de vârstă și individuale ale acestuia.
- Dezvoltarea copilului este un proces integrat

Dimensiunile dezvoltării sunt interdependente, se află într-o strânsă determinare, relaționare și se influențează reciproc și se dezvoltă simultan, fiecare dintre acestea fiind în egală măsură importantă.

Dezvoltarea este un proces, începe în perioada prenatală și continuă pe tot parcursul vieții

- Nevoi de protecție
- Nevoi de dezvoltare
- Nevoi de participare

Nevoi de protecție

- copiii trebuie protejați împotriva:
 - situațiilor de risc,
 - formelor de violență, abuz, rele tratamente sau neglijență;
 - pedepselor fizice sau altor tratamente umilitoare ori degradante;
 - lipirii de elementele constitutive ale identității lor

Nevoi de dezvoltare

Copiilor trebuie să li se asigure satisfacerea nevoilor de bază.

Cine?

1. Părinții sunt principalii responsabili
2. Comunitatea în care crește copilul
3. Statul - prin instituțiile sale

Nevoi de participare

De ce?

Atingerea maximului său de potențial nu se poate realiza, decât dacă el are ocazia să:

- experimenteze
- să aleagă
- să negocieze
- să învețe să își exprime opiniile
- să respecte opiniile celorlalți.